

IZHAJA VSAK DAN

Čudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Praznične številke se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nov. (10 stot.)

ČALASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. samrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka zadnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira.

Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprilagojena pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti številka 20.

Poštno-hranilnični račun številka 841-652. TELEFON št. 11-57.

Avstrija proti ohranitvi Balkanske zveze.

Preobrat v srbsko-bolgarski krizi. - Rumunija proti Bolgarski.

Stürgkhov ekspozice v gosposki zbornici.

Proti ohranitvi Balkanske zveze.

DUNAJ 27. (Izv.) V gosposki zbornici je prišlo danes o priliki razprave o proračunu do jako živahne debate o notranjem in zunanjem političnem položaju. Vsi govorniki so zlasti našo zunanjo politiko ostro kritizirali. Pečali so se tudi z jugoslovanskim vprašanjem in poudarjali, da je treba razmere na jugu korenito preurediti. Grof Czernin je tekom svojega govora vzkliknil: Če pustimo še naprej razne Čuvalje, potem si sami vzgajamo velesrbsko idejo. Knez Schwarzenberg, ki je govoril sicer za ostrejšo postopanje proti Srbiji, je istotako priznal, da je treba ugoditi opravičenim zahtevam Jugoslovancov in urediti razmere tako, da bodo tudi zunanje jugoslovanske države zadovoljne. Srbskega priateljstva si ne bomo kupili samo z volovi.

Naravnost veliko senzacijo pa je vzbudila ekspozice ministrskega predsednika grofa Stürgkha. Glavna ost njegovih izjav, katera je podal, kakor je izrecno poudarjal, sporazumno z zunanjim ministrom grofom Berchtoldom, je bila naperjena proti ohranitvi in obstoju Balkanske zveze, ki ogroža ravnotežje v Evropi. Vsake mirovne politike dolžnost je, da pobija obstoj Balkanske zveze in tej dolžnosti se Avstrija tudi hoče odzvati.

Stürgkh je po razpravljanju o notranjem položaju izjavil: Nasprotja med balkanskimi zaveznicami, ki so nastala radi vprašanja razdelitve osvojenega teritorija, so se, kar je v veseljem konstatirati, znatno oblažila in upati je, da se bodo zavezniški konečno vendarle poravnali mirnim potom. Ta razvoj krize je treba vsekakor, posebno pa v naši monarhiji, pozdraviti z živahnim zadovoljenjem. Na kak način se mislijo zavezniški poravnati, v tem trenutku še ni mogoče sigurno povedati. Na vsak način pa bomo mi h končnim rezultatom zavzeli svoje stališče in sicer z ozirom na naše lastne interese. Naša ingerenca na definitivno ureditev balkanske posesti se bo vršila v onem balkanskim državam prijateljskem duhu, ki smo ga pokazali ves čas balkanske vojne. To naše prijateljsko razpoloženje velja vsem balkanskim državam brez izjeme. Ni treba še posebej naglašati, da so v tej državi z mnogoštevilnim slovanskim prebivalstvom, ki je v okrožju te države in potem njenih moči kulturno tako visoko dospelo, vspehi slovanskih balkanskih narodov naleteli na velike simpatije. A iste naše simpatije so veljale in veljajo tudi neslovanskim balkanskim narodom, katerim želimo iz srca blagostanja in napredka. Če se bodo vsi balkanski

narodi posvetili nalogam, ki jih čakajo na njih notranjem razvoju, potem bodo tudi v političnem oziru najbolj zadostili namenu, ki ga imajo v sistemu evropskega ravnotežja. Omalanjanje ravnotežja v Evropi bi našim razvoju ogroževalo. To prepričanje je najodločilnejša naloga mirovne politike monarhije, katero nalogo bo monarhija tudi vedno izpolnjevala.

Srbska skupščina.

Pašić zopet odgodil svoj ekspozice.

LONDON 27. (Izv.) Iz Beograda se poroča, da je na včerajšnji tajni seji skupščina enoglasno odobrila Pašićevo stališče. Pašić odide že v najkrajšem času v Petrograd.

DUNAJ 27. (Izv.) V pozni večerni uri o poteku današnje seje srbske skupščine še ni došlo nobeno poročilo. Vendar pa prevladuje v političnih krogih prepričanje, da je izrekla skupščina ministrskemu predsedniku Pašiću svoje zaupanje in da odpotuje Pašić v najkrajšem času, mogoče že jutri, v Petrograd.

Kako se bodo stvari potem nadalje razvijale, še ni znano. Srbija je sicer sprejela rusko razsodišče, a s pripombo, da bo razsodba razovala vitalne interese Srbije. Bolgarska še ni definitivno odgovorila na rusko povabilo, da naj se udeležijo petrogradske konference. Bolgarska vlada sicer ne vztraja več pri svoji zahtevi po kondomislju v t. zv. nesporne ozemlju, pač pa še vedno vztraja na stališču, da naj se razpravlja v Petrogradu le o srbsko-bolgarskem sporu in da Rusija nima druge naloge, kakor razsoditi o prvotni srbsko-bolgarski pogodbi. Zlasti se protivi Bolgarska protu temu, da bi se razpravljalo v Petrogradu tudi o bolgarsko-grškem sporu. Rusija se na drugi strani še vedno trudi doseči, da bi se zavezniški sami poravnali, da ne bi bilo treba razsodišča.

V ruskih političnih krogih prevladuje prepričanje, da bodo Bolgari v Petrogradu govorili malo drugače, kakor pišejo sedaj njih oficijozni in neoficijozni listi. Bolgarska namreč ve, da se nahaja sama v zelo prekarjem položaju. V Rumuniji namreč vedno bolj narašča gibanje, ki se odločno upira protu temu, da bi se Bolgarska tako povečala, da bi dobila absolutno nadmoč na Balkanu. Rumunija je danes odločena, da za slučaj srbsko-bolgarske vojne takoj poseže aktivno v vojno in Bolgarska dobro ve, da ne na njeno korist. Bolgarija torej ne sme računati samo s srbskim in grškim nasprotstvom, ampak tudi z rumunskim.

Baš to dejstvo potrjuje prepričanje, da se bo konečno vendarle posrečilo doseči mir in najti formulo, ki bo zadovoljila obe stranki. Ni izključeno, da se tudi posreči vzdržati balkansko zvezo in jo eventualno še spopolniti. V krogih tripleentente z vsoto gotovostjo računajo z dejstvom, da se bo

panju vseh mogla napraviti dobra sodba o njihovem medsebojnem razmerju.

d) Proste vaje članic.

V vsem sokolstvu, v prvi vrsti na Češkem, se v zadnjih letih poudarja bolj kot prej važnost vzgoje žensstva v Sokolu. Sicer izhaja ženska telovadba v Sokolu že od Tyrša, vendar se je šele v zadnjem času razvoj dvignil na zelo visoko stališče, ko se je na Češkem vzgojilo več članic, katere s pomočjo tehničnega odbora ČOS izpopolnjujejo same, kar se je začelo v času Tyrševem. Vrednosti ženske vzgoje v Sokolu ni treba posebej dokazovati. Tam, kjer je vzgoja namenjena vsakemu članu naroda, ima ženska istotako važno nalogo, poklic in vrednost, kakor moški, dokaz potrebe samostojnega dela članic pa vidimo tudi v omenjenem napredku zadnjih let na Češkem, ki sega izdatno tudi v naše slovenske vrste. Gotovo pa bo napredek pri nas še večji tudi takrat, kadar dosežemo splošno samostojno žensko vodstvo, za katero se pripravljamo v vsem slovanskem sokolstvu; v naši župi imamo deloma že doseženo.

trozveza obnavljanju balkanske zveze močno protivila in današnja izvajanja ministrskega predsednika grofa Stürgkha v gosposki zbornici kažejo, da je Avstrija pripravljena storiti vse, samo da prepreči balkansko zvezo.

BELGRAD 27. (Izv.) Današnja seja srbske skupščine se je pričela šele ob 6 zvečer. Takoj začetkom se je vlada zahtevala, da naj se politična razprava odgodi.

Iz vladne stranke je nato izšel predlog, naj se Pašićev ekspozice vrši šele v ponedeljek, opozicija pa je stavila protipredlog za nedeljsko sejo. Vršilo se je polmensko glasovanje. Predlog, da naj se vrši ekspozice v ponedeljek je bil sprejet in sicer z 67—60 glasovom.

Dejstvo, da je bil Pašićev ekspozice zopet odgoden, je v tukajšnjih političnih krogih vzbudilo velikansko senzacijo in splošno se razpravlja, kaj je zopet povzročilo zavlačitev ekspozice. Zatrjuje, se, da je dobila srbska vlada te dni iz Rumunije zaupna zagotovila, ki bodo odločilno vplivala na nadaljni potek balkanskih dogodkov in morda znatno pospešile sporazum med zaveznicami.

Nad vse značilno je, da „Politika“, ki je v notorični zvezi s Pašićevim kabinetom, danes javlja, da je srbska vlada akceptirala rusko zahtevo, a obenem tudi sprejela zagotovila, da se ruska razsodba ne bo omejevala na prvotno srbsko-bolgarsko pogodbo, ampak bo temeljila na širšem temelju. Na koncu „Politika“ pristavlja: Vseled tega, ker je srbska vlada pristala na rusko zahtevo, je vprašanje rednega efektivnega stanja armade v principu že rešeno. Tozadevno bolgarsko privoljenje se pričakuje že tekom prihodnjega tedna.

Ta velesenzacijski passus srbski politični krogi tolmačijo tako, da je Bolgarska vsled vedno bolj nevarnega protibolgarkega gibanja na Rumunskem, sedaj pripravljena k važnim koncesijam in da je baš v interesu Bolgarske, da se konflikt s Srbijo kolikor mogoče hitro reši.

DUNAJ 27. (Izv.) Neki tukaj se mudeči bolgarski državnik je danes izjavil: „Spor med zaveznicami bo mirnim in prijateljskim potom rešen. Balkanska zveza bo ohranjena in upam, da se še zboljša. Albanija bo za Balkansko zvezo nova Turčija.“

Rumunska proti Bolgariji.

BUKAREŠT, 27. (Izv.) V tukajšnjih političnih krogih se zatrjuje, da bo Rumunija izročila bolgarski vladi noto, v kateri izjavlja, da bi v slučaju, če pride do srbsko-bolgarske vojne aktivno nastopila. Rumunije je prisiljena mobilizirati in poseči v tok dogodkov, da varuje svoje interese.

BUKAREŠT 27. (Izv.) Oficijozna „Politika“ prinaša sledečo informacijo: Poročila, ki prihajajo iz tujine, lahko javno muenje radi rumunske akcije zelo vznemirja. Rumunija je pač prepričana, da ji ne more biti vseeno, če pride do nove vojne na Balkanu. Radi tega je vlada pravočasno ukrenila vse odredbe in jih pričela izvajati že za časa bivanja kralja Karla v Konstanci. Rumunska je pripravljena in če bo potrebno, to lahko takoj tudi dokaže. Seveda s tem še ni rečeno, da je že izdano mobilizacijsko povelje. Kljub pesimizmu v Petrogradu in v Parizu je še vedno upati na mirno rešitev. Če odidejo ministrski predsedniki zavezniških držav v Petrograd, potem bo to gotovo znamenje za mirno rešitev krize.

Pri ženski telovadbi cenimo z ozirom na šibkejši telesni ustroj višje vaje brez težjega orodja ali na orodju. Primernost najdemo posebno v skupnih vajah, ki se po svojem bistvu približujejo težkim plesom. Večji poudarek ritmu odgovarja očnega gibanja smeri na čustvenost ženskega značaja — v vsem pa krepka odločnost, ki ni zavržla lepote onih kretenj, ki so lastne samo ženski, in ne motijo miline, s katero se razlikuje ženska od strumne moške elegancije.

Vaje, s katerimi nastopijo članice na Opčinah, je sestavil načelnik Slovenske sokolske zveze, dr. Viktor Murnik, in so namenjene za III. vseslovenski sokolski zlet v Ljubljani. Zelo težke so, zahtevajo mnogo izvežbanosti — vsebujejo pa vse posebnosti zgoraj omenjenega ženskega značaja telovadbe.

e) Proste vaje članstva.

Značaj sokolske medsebojne enakosti, skupnosti, odvisnosti in discipline nosijo v prvi vrsti skupne vaje — v tem slučaju proste. Mnogo morejo o našem delu povedati tudi z ozirom na načela vztrajnosti in

Boj pri Zletovu.

BELGRAD 27. (Izv.) Po najnovejših poročilih so zadnji boji ob reki Zletovi zavzeli velike dimenzije. Tudi srbske izgube so veliko večje kot se je prvotno domnevalo. Listi poročajo, da so imeli Srbi okoli 550 mrtvih in ranjenih.

Rusko brodovje zapustilo Sevastopol.

ODESA 27. (Izv.) Dve diviziji ruskega črnogorskega brodovja sta odpluli iz Sevastopola v smeri proti jugozahodu.

Črne koze na Reki.

REKA 27. (Kor.) Včeraj zvečer sta v neposredni bližini epidemične bolnice zopet dve osebi oboleli za črnimi kozami.

Jugoslovansko vprašanje.

Govoril posl. Spinčić v seji državnega zbora dne 16. junija.

Kako si mislijo rešitev hrvatskega vprašanja nekateri gospodje, s katerimi se je posvetoval najnovejši ogrski ministrski predsednik po posredovanju največjega hudeca na Hrvatski, Khuen-Hedervaryja, je razvidno iz najnovejše korespondence lista „Zelt“ z dne 17. t. m., po kateri naj bi — čuje, gospoda — državni pravdnik v zloglasnem zagrebškem veleizdajskem procesu izvedel to rešitev z razveljavitvijo starega volilnega reda, torej z znatnim zmanjšanjem števila volilcev in izvedbo volitev ob ohranitvi izjemnih določeb. Torej tudi to naj bi bilo mogoče v delu monarhije proti Hrvatom! Nova sramota za monarhijo bo to, a Hrvati in Srbi, pa naj pripadajo katerikoli veri in katerikoli stranki, — izvzeti so seveda pokvarjeni elementi, — se združijo še tesneje in stvore nepretrgljivo verigo in nepremagljivo trdnjavo. (Živahno odobravanje.) Nečesa ne smem pozabiti tu. Zelo karakteristično je, kar sem čital pred kratkim v madjarskem oficijoznem časopisu, da na Hrvatskem zato postopajo protustavno in protizakonito nasilno, ker na Dunaju tako hočejo — ta Dunaj je bil še natančneje označen — in da naj se prebivalstvo Hrvatske odreče vsake pomoči z Dunaja. (Klic: Temu upanju smo se odrekli že zdavnaj!) So še vedno, ki upajo, toda po vsem tem, kar se dogaja, naj bi je izgubili popolnoma. Hrvate naj bi se — pravilo dalje — podvržli Ogrom, ker je to edina pot, po kateri morejo rešiti, kar se še da rešiti.

Gospoda moja! Ker bom govoril o nekaterih stvareh, ki se tičejo dežel, ki jih zastopamo tu, naj pred vsemi navedem nekaj statističnih podatkov o obsevalnem jeziku avstrijskih državljanov po ljudskem štetju v letu 1910. V Avstriji imamo — navajam okroglo številke — 9,300.000 Nemcev, 6,400.000 Čehov, 4,900.000 Poljakov, 3,500.000 Malorusov, 2,000.000 Slovencev, Hrvatov in Srbov, 760.000 Italijanov in Ladinov, 270.000 Rumunov in 10,000 Madjarov, torej Slovanov v celoti skoraj 18 milijonov in Nemcev okroglo skoraj 10 milijonov.

Kaka je justica v tej polovici monarhije, se vidi takoj, če se primerjajo te številke z zastopniki posameznih narodov na ministrski klopi (Priljubljenost) — sedaj ni nobenega ministra tu — kakor tudi zastopniki v vseh ministrstvih, v vseh uradih in tudi tu v po-

redne gojitve telovadbe. Brez teh ni dobro izvajanih skupnih vaj vsega članstva, posebno še takrat, kadar so vaje, kakor v našem slučaju, zelo težke, naporne, komplicirane in zahtevajo dolge, vztrajne vadbe.

Naše članstvo bo izvajalo na Opčinah proste vaje, določene za III. vseslovenski sokolski zlet v Ljubljani. Vaje so polne težkih gibov in drž; odkljujejo se po svojem, dosedaj nenavadnem, hitrem izvajanju, kjer slede položaji drug drugemu tako naglo in prehajajo gibi logično drug v drugega, da se oblika celotne slike hitro menja ter cele sestave delajo na gledalca najboljše vtisk.

M. A—č.

Slovenske gostilne o priliki

sokolskega zleta na Opčinah

bodo označene z razobešeni

nimi narodnimi trobojnicami!

PODLISTEK.

K nastopu Trž. sokolske župe.

c) Nastop vzornih vrst.

V vzorni vrsti nastopijo najdovršenejši telovadci župe z izključno težjimi sestavami na dveh bradljah, stoječih navpično druga na drugo. Bradlja je sedaj na Slovenskem najbolj priljubljeno orodje, slovenski telovadci dosegaajo na tem orodju (poleg krogov) največje uspehe. Vadba na njej je zelo mnogostranska in obširna, obsega ogromno gradivo krasnih sestav. Naša vzorna vrsta nastopi z različnimi vajami posameznikov in z nekaterimi sestavami, kakoršnih vidimo posebno v zadnjih časih v različnih oblikah in na različne načine na domačih in tujih telovadiščih.

Z nastopom bratskih slovenskih žup (ki bi se priglasile), bi bila pomnožena raznovrstnost, obenem pa bi se pri nasto-

Jutri vsi na III. zlet Tržaške sokolske župe na Opčine!

slanski in gosposki zbornici. In sedaj čuje statistiko o prebivalstvu, ki se nahaja v južnih kronovinah, z avstrijskim državljanstvom s stalnišča občevalnega jezika po stanju z dne 31. decembra 1910. Navedem naj le okrogle številke. Na Štajerskem 980.000 Nemcev in 409.000 Slovencev, na Koroškem 304.000 Nemcev in 82.000 Slovencev... (Klic 20.000 jih je ukradenih!) Da, ukradenih je gotovo več. Na Kranjskem 27.000 Nemcev in 490.000 Slovencev; v Trstu 11.000 Nemcev, 60.000 Slovencev, s Hrvti skupaj 62.000, in 118.000 Italijanov; na Goriškem in Gradiškanskem 4000 Nemcev, 154.000 Slovencev in 90.000 Italijanov; v Istri 12.000 Nemcev, 220.000 Hrvatov in Slovencev in 147.000 Italijanov; v Dalmaciji 3000 Italijanov in 610.000 Hrvatov in Srbov.

Dneve bi lahko govoril o krivicah, ki se nam dogajajo. Omenim naj le, da se ne izvaja niti gospodarski delovni program, ki ga je izdala leta 1908. Beckova vlada. Omenjam le mimogrede, da so od upravnih uradnikov na Koroškem skoraj vsi Nemci, na Štajerskem večina, na Kranjskem skoraj polovica, na Primorskem veliko število in v Dalmaciji neko število Nemcev in da več njih niti ne pozna jezika prebivalstva in jih torej prebivalstvo smatra za tujce. Brez intervencije nemškega narodnega sveta — mislim, da se imenuje tako — se v različnih upravnih panogah — želez bi, da čuje to gospod Dobernig — ne imenuje noben uradnik in noben sluga v imenovanjih deželah, če izvajam morda Dalmacijo. (Post. Wastian: Bilo bi zelo dobro, ko bi imenovali konkretne slučaje!) Na železnih cestah na primer, za vse uradnike in tudi sluga, in sicer tudi take, ki slovenskega, oziroma hrvaškega jezika niti ne poznajo. (Živahni medklici.)

V ostalem se hočem danes omejiti le na šolstvo in sicer po proračunu za leto 1913, ki se obravnava sedaj. Za visoke šole se izdaja v Avstriji sedaj 18.800.000 in te so razdeljene tako-le: na 9 milijonov Nemcev, 5 vseučilišč, na 6 milijonov Čehov 1 vseučilišče, na skoraj 5 milijonov Poljakov 2 vseučilišča, na 2 milijona Slovencev in Hrvatov nobenega vseučilišča in za 760.000 Italijanov tudi nobenega vseučilišča.

Pa saj veste, gospoda moja, kako se zavzema večina te zbornice in vlade za to vprašanje: Za 760.000 Italijanov skrbe tako zelo; za 2 milijona Hrvatov in Slovencev se ne briga živ krst — ali pa se jih briga veliko, samo ne tisti, ki bi se morali. Ureditev vseučiliščne pouka za Jugoslovane, namreč Hrvat, Srbe, bi ne stalo vlade prav nič, kajti zadostovalo bi, da bi se proglasila takozvana reciprociteta študij in izpitov v Zagrebu.

V zadevi srednjih šol v omenjenih deželah, kjer žive Hrvatje in Slovenci, se razvidi iz proračuna sledeče: Na Štajerskem ni nič manj nego 12 gimnazij in realk; vse te gimnazije in realk so nemške, le v nižjih razredih mariborske in celjske gimnazije se poučuje veronauk, slovenščina, latinščina in matematika v slovenskem jeziku, v višjih razredih je slovenščina samo učni predmet. Državni stroški znašajo kakih 1.166.000 K, od katerih odpada na Slovence okrog 66.000 K, ves ostali znesek pa na Nemce. Še slabše pa je na Koroškem, kjer so tri srednje šole; na celovški gimnaziji je slovenščina za Slovence obilgata in je v vsem samo ena slovenska učna moč na zavodu; na realki in na beljaški gimnaziji pa slovenščina ni niti neobilgata predmet. Izdatki za te tri srednje šole znašajo 321.000 K, od katerih odpada kvečjemu 6000 do 7000 K na profesorja slovenščine. Na Kranjskem, kjer je, kakor rečeno, samo 27.000 Nemcev, je 8 srednjih šol in so od teh 3 popolnoma nemške (Čulte! Čulte!), ostale pa nemško-slovenske. (Klic: Zatirani Nemci!) Da kakor je rekel tudi gospod Dobernig! 271.000 K se izdaja samo za čisto nemške zavode in za ostale nemško-slovenske pa pol milijona. V Trstu so štiri srednje šole, 2 nemški in 2 italijanski.

Za 11.000 Nemcev v Trstu se izdaja 300.000 K, za 118.000 Italijanov začasno 150.000 K in čisto nič, niti vinarja za 60.000 Slovencev! (Čulte! Čulte!) V Istri se izdaja 128.000 K za 147.000 Italijanov, 73.000 K za 168.000 Hrvatov in 175.000 K za 12.000 Nemcev, (Klic: Čulte! Čulte!) za 55.000 Slovencev pa niti vinarja. (Medklici.) Na goriški gimnaziji, ki je po polovici nemško-italijansko-slovenska, po polovici pa popolnoma nemška, se izdaja 190.000 K, ob 4000 Nemcev, 90.000 Italijanov in 154.000 Slovencev. Za goriško realko, ki je popolnoma nemška, se izdaja 116.000 K, za Slovence in Italijane na njej niti vinar.

(Pride še.)

Domače vesti.

Odborova seja polit. društva „Edinost“ se vrši danes v soboto, 28. t. m. ob 3 pop. v Slovanski Čitalnici.

Vsi odborniki in njih namestniki ter gg. deželni poslanci, bivši in novo izvoljeni so vljudo prošen, da se seje gotovo in točno vdeleže.

Tajnik.

Novolizvoljeni slovenski mestni svetovalci so imeli snoči sestanek, na katerem so se konstituirali kot „Slovenski klub“, izvolivši za predsednika g. dr. Otokarja Rybářa, za podpredsednika g. dr. Edvarda Slavika in za tajnika gg. dr. Ferdinanda

Černeta in dr. Josipa Wilfana. Nato se je sklepalo o taktiki za bližnjo bodočnost.

Nekdaj in sedaj. Glasilo tukajšnjih neodrešenec, zloglasni „Independent“ zopet in zopet ponavlja napade na tržaške Slovence, imenuje jih „calati dalle montagne“ (hrbovski pritepenci) itd. Glede okoličin je ta garibaldinec ubral nove strune. Okolici je treba iti na roko, jo podpirati in zadovoljiti — drugače se okoličani ne pridobijo za aspiracije tržaških Lahonov. Nekdaj, pravi „Independent“, so okoličani živeli v miru z mestom. — Zdržbo med mestom in okolico so umetno zanetili razni „calati“!

Mi pa pravimo, da je nekdaš sleherni tržaški meščan govoril z okoličanom slovenski, kar lahko izpričajo oni, ki vedo, kako je bilo še pred 60 leti. Meščani so si šli v čast, da so mogli z okoličani občevati slovenski, in zato je tedaj vladala med mestom in okolico sloga. Okoličani niso v dobi, na katero se sklicuje „Independent“, imeli od mesta druge dobrote, nego to, da so smeli zalagati mestno gospodo z mlekom, zelenjavo i. t. d., za kar so prejimali skromne izkupičke, ki so jih puščali zopet mestu za razne domače potrebnosti.

V svoji veliki dobrotljivosti so stari meščani posojevali okoličanom kak groš, za katerega so okoličanom pobrali vsa zemljišča v mestu in daleč v hribu!

Naši stari okoličani so bili dobre, navne dušice. Sladkim Lahom so za majhne svotice odstopali svojo zemljo, ki je sezala od cerkve sv. Antona novega, do Goldoni-jevega trga in na hribu do sv. Justa. Lahko so bili meščani sladki, ker so dobro vedeli, zakaj!

Današnji okoličan, potomec onih, ki so lisjakom in lisicam iz mesta skoraj zastop prepustili milijonske vrednosti v mestu, se ne da več zapeljati in to jezi naše latinske Mrake, Grbe, Novake itd. Olih okoličanov, ki so se dali varati, kakor rečeno zgoraj, ni več. Da jih ni je zasluga Lahonov, ki niso znali posnemati svojih dedov ter v slovenskem jeziku varati nezavednega našega ljudstva. Okoli 1860. leta je naš okoličan začel izpoznavati zvižaje mestne gospode in od tedaj ni več „la buon'anima di territorio“!

Nobena zvižaja ne doseže več tega, da bi slovenski okoličan zaupal Lahom, ker je obče znano, da so vsi zavratni, zlobni in smrtni sovražniki vsemu, kar je slovenskega.

Za okoličane je dobro, da so se predramili, daš pozno, drugače bi jih bili Lah pognali že zdavnaj čez repenske vrhove! Dobro pa je tudi to, da imajo okoličani danes za hrbtom močno armado „calatih“, ki hočejo imeti nazaj ono, kar so meščanski Lah ugrabili bratom okoličanom! Slovenci! Bodimo oprezní, delavni energični in bodočnost bo naša! — Niti peklenski naklepi kamore nas ne premagajo, ako nočemo sami v žrelo; zato pa pobijamo v prvi vrsti odpadništvo v mestu in v okolici!

Takšni so! Za časa volilnega boja so se med kamoraškimi razgrajali odlikovali mnogi ljudje, ki bi imeli pač dovolj vzroka, da bi ne kazali tako očitno svojega sovražstva proti nam Slovincem, ko so v svojem vsakdanjem življenju navezani skoraj izključno na nas Slovence. Med ono podivljano kamoraško sodrgo, ki je kakor besna napadala Slovence ter jih obmetavala z najostudnejšimi psovskami, se je nahajal marsikateri človek, ki naravnost živi od nas Slovencev, od našega denarja. I seveda! Naš denar jim je pač dober, naše kronice niso svinjske, kakor smo bili mi „porki de ščavi“ iz njihovih ust, našega denarja ne mečejo od sebe, kakor so metali na naše ljudi kozarce, kamenje in bogsigavadi, kaj še vse. Naših ljudi, ki prihajajo, v njihove trgovine in delavnice kupovat in naročevati, pač ne naganjajo in ne tolčejo s palicami, kakor so tolkli sedaj po njih! Kako pak! Saj jim vendar nosijo denar! — Videli smo marsikatega takega človeka med kamoraškimi divjaki in zapomnili smo si jih!

Tako smo videli v kamoraški tolpi, ki je razsajala po Carduccijevi ulici in to v prvih vrstah nekega Ernesta Grampla, ki ima zalogo moke v ul. Bachi. Mož je ob tisti priliki kazal na res očividni način, kako je hvaležen Slovincem, ki hodijo k njemu kupovat moko, kako ga veseli, da more med kamoraško lopovsko druhaljo kričati na tiste Slovence, ki mu polnijo žep s svojim denarjem! Zakaj vendar ta gospod Grampel ne prodaja svoje moke onim kamoraškim divjakom, s katerimi se je v svojem sovražstvu do Slovencev družil tedaj, zakaj pa še iz svoje trgovine ne odganja Slovencev in zakaj ne povabi pred svojo zalogo par sto kamoraških razgrajevcev, da bodo napadali Slovence, ki hodijo k njemu kupovat? Ali pa je gospod Grampel pokazal s svojim nastopom, da odslej ne mara več slovenskih odjemalcev svojega blaga? Morda je hotel s svojim postopanjem povedati Slovincem, da jih ni več treba v njegovo trgovino? No, če je tako, mu je prav lahko ustreženo, in mi prav gotovo ne bomo prigovarjali nikomur, da naj nosi svoj denar. Upamo, da mu bo to zelo všeč!

Promocija. Dne 27. t. m. je promoviral na graškem vseučilišču gosp. Anton Hrovat, starešina akad. tehn. društva „Triglav“, za doktorja vsega zdravilstva.

Osebnost. Gosp. Ivan Marčelja, rodom iz Kastva je dobil na dunajski akademiji umetnosti najvišjo nagrado, takolmenovano „rimska nagrada“ in obenem naslov arhitekta. Čestitamo!

Kje je zdravstvena oblast? Trst je kot veliko obmorsko trgovinsko mesto itak izpostavljen največji nevarnosti, da se zanese vanj kaka kužna bolezen in bi bilo vsled tega pričakovati, da v to poklicane oblasti store vsjo dolžnost, da se prepreči taka nesreča, in da strogo pazijo na to, da se odpravi vse, kar bi moglo pospeševati razširjenje takih bolezni. Toda glejte, kako skrbe v Trstu za javno zdravstvo!

Treba je iti pogledat samo v carinsko skladišče na pomolu Sanità. Tu leži vseprek: sveže goveje kože, ki smrdi, da se človeku želodec obrača, takoj tik zraven njih sodovi v vinom in vreče z moko, tam zopet suhe ovčje kože, na debelo posute z naftalinom itd. itd. Vse to, pomešano v neznošen smradu, je gotovo pravcato kotlišče raznih bakterij, in tako moko in tako vino potem uživa prebivalstvo! Ali se ni treba naravnost čuditi, da vzlic takim vnebokričnim razmeram še vendar ni Trst okužen do zadnjega.

Priporočamo torej prav nujno zdravstveni oblasti, da si vsaj od časa do časa ogleda te vsem zdravstvenim predpisom v obraz bljoče razmere in ukrene vse, da se nemudoma izpremeni. Isto bi tudi priporočali ravnanstvu javnih skladišč. Naj bi le slavna gospoda vteknila svoj nos, ki ga prav rada vtikuje v stvari, ki jo nič ne briga, pa bi se kmalu stvar obrnila na bolje, in to tem gotoveje, ker so fini gosposki nosovi gotovo občutljivejši za one divne duhove, ki vladajo po skladiščih, kakor pa robati in neotesani nosovi delavcev, finančnih paznikov in drugih „nižjih“ ljudi, ki morajo danzadnem živeti v takem smradu in se izpostavljati največji nevarnosti, da si nakopilejo po krivdi drugih bolezni, ki jih morajo ugonobiti prej ali slej! — Torej, gospoda, storite svojo dolžnost!

Po toči naj bi mi zvonili, makar! z vsemi zvonomi — tako menijo menda nekateri našinci. Ta in oni nam prihaja sedaj z očitanji, da ta ali ona vest ni bila povsem točna in da smo temu ali onemu storili krivico. Vsi pa dostavljajo prav modro: informirani naj bise bili popreji!

Kako si vendar ti božji ljudje predstavljajo urejanje dnevnika sploh, posebno pa še lista, ki bodi glasnik boja v vročih časih, ko so veliki interesi narodne stvari ne le v igri, marveč tudi v akutni nevarnosti, ko treba torej sproti, hitro, z mesta odbijati napade, opozarjati na nevarnost in preprečati naklepe močnega, v boju izvežbanega, rafiniranega in v izbiranju sredstev brezvestnega sovražnika! Če bi se mi ravnali po mnenju dotičnih našincev — ko bi se hoteli v vsakem slučaju poprej „informirati“, prihajali bi s svojimi stvaritvami in opozarjenji prepozno, — prepozno bi reševali kravo, ki je že iz hleva, bi začeli gasiti, ko je morda že pogorelo! Iz kratka: zvoniti po toči! Po tem bi še le padalo na nas očitanje, češ: vpozorjeni so bili, pa niso nič storili! Da pa se v taki vihr, ko se treba z mesta odločati na podlagi dobjenih informacij, dogajajo tudi kakene točnosti — to je stvar, samoobsebi umiljiva za mislečega človeka. A vsakdo nam mora pridrži, da je bolje, ako se riskira kakone nečestost, ki je temu ali onemu neljuba, nego pa, da bi le radi naše bojazljivosti — je li vsa, kar nam poročajo, do pičice točno — zanemarili svojo dolžnost in s tem zakrivali morda škodo za veliko stvar!

Zato pa so vsakomur, ki se mu je morda zgodila kaka krivica, naši predali odprti za potrebna pojasnila. Zavedajoč se velike naloge, ki jo je imel vršiti naš list v tej luti volilni borbi, in zavedajoč se tudi ogromne odgovornosti, s katero nas je obremenjela ta naša naloga, naša narodna služba: prepričamo razsodnim ljudem v premislek, kako neopravičeno je očitanje: da bi se bili morali poprej „informirati“ in s tem izkiriti, da bi pri marsikaterem slučaju igrali ulogo človeka, ki zvoní še le po toči — kar bi v našem položaju ne bila le nesposobnost, ampak zločinstvo na stvari tržaških Slovencev.

Sedeži in vstopnice za zlet T. S. Ž. na Opčinah so naprodaj v Trstu pri vratarici „Narodnega doma“ le še danes. Od nedelje jutraj dalje se bodo prodajale vstopnice le še na Opčinah pri blagajnah.

Nemška državna višja realka. Vpisovanje učencev v I. razred nemške drž. višje realk se bo vršilo dne 29. junija t. l. od 8 do 12 v ravnateljski pisarni v ul. Pasquale Besenghi št. 14. Učenci morajo priti k vpisovanju v spremstvu staršev ali njihovih namestnikov in prinesiti s seboj krstni list, izpričevalo o cepljenih osepnicah, zdravniško izpričevalo, pa učenec nima egiptovske očesne bolezni, zadnje ljudskošolsko izpričevalo in da po očetu ali po njegovemu namestniku izpolnjena „nacionalna“ (obrazci

se dobivajo pri šolskem slugi). Obenem je treba plačati K 860 vpisnine itd. Sprejemni izpiti se bodo vršili dne 30. junija pismeni, dne 1. in 2. julija pa ustmeni, vselej ob 3 popoldne.

Ali se je opekel včeraj popoldne barkovljanski vaški načelnik gosp. Giuseppe Visintini. Mož ima namreč navado, da hodi sam kupovat kako sadje ali zelenjad na barkovljanski „trg“ in tako je prišel tudi včeraj popoldne. Našel pa je tamkaj neko Slovence, ki je tudi kupovala nekaj in seveda govorila slovenski, kakor gre vsaki pošteni Slovenki na slovenskih tleh. Gospoda Visintini, kateremu je menda po „silajnih“ kamoraških „zmagah“ silno zrastle greben, je slovenska govorica tako razburila, da je narahlil ono Slovence, da je italijanska zemlja, na kateri se nahaja in da se v Barkovljah ne sme govoriti slovenski. No, naletel je na pravo. Naša Slovenka se prav nič ni ustrašila mogočnega gospoda načelnika, temveč mu je pogumno odgovorila, da so Barkovlje slovenske. da je to naša slovenska zemlja, na kateri se govori slovenski, in če gospodu to ni prav, in če je tako hud Italijan, pa naj hodi svoj radč kupovat v Italijo, ne pa v Barkovlje.

Ali pa vam je nato vzrožil gospod načelnik. Začel je kričati, in ji je zabrusil v lice: „Če ne boš tiho, ti dam klofuto!“ — „Poskusite“, je dejala naša vrla Slovenka, mu povedala, da nista pasla krav skupaj, da bi jo tikal, in se pripravila, če bi se v resnici predrznili zamahnuti, da mu povrne ona mlo za drago, to se pravi, dve klofuti za eno. „Le dajte, če se upate!“ Kaj mislite, da se vas bom bala, če sem ženska!“ Načelnik je že hotel nekaj kričati, toda ko je videl, kako so se dekletu zaliskile oči in kako je bila pripravljena, če bi bilo tako, da tudi s pestmi brani svojega naroda in svojo čast, tedaj mu je padlo srce v hlače. Globoko je potisnil klobuk na čelo in jo popihl s potepeno.

Upamo, da bo gospod vaški načelnik Giuseppe Visintini prav dobro vedel odslej, da so Barkovlje na slovenski zemlji in da je nevarno držiti naša zavedna narodna dekleta, kajti tudi ta imajo trde — pesti!

Na c. kr. moškem učiteljski v Goricu bo vpisovanje za sprejem v prvi tečaj v četrtek, dne 3. julija t. l. od 8 do 12 popoldne. S seboj je treba prinesiti: a) krstni list, b) zadnje šolsko izpričevalo, c) izpričevalo uradnega zdravnika o telesni sposobnosti.

Podrobnosti o sprejemnem izpitu so razvidne iz naznanilnice v zavodu.

Pripomniti se, da se meseca septembra ne bodo več sprejemali gojenci za prvi letnik, ako bo že po sprejemnih izpiti meseca julija doseženo najvišje možno število gojencev (štirideset).

Šentjakobska podružnica CMD priredi dne 6. julija veliki CM dan z veselico, ki se bo vršila v prostorih kons. društva „Jadran“ pri Sv. Jakobu in na kateri sodelujejo vsa šentjakobska društva.

Škedenjska podružnica CMD je sklenila v svoji zadnji seji, da počasti praznik slovenskih blagovestnikov s tem, da priredi 6. julija koncert z raznovrstnim sporedom. A da bo imela slavnost tem silnejši uspeh, poprosi odbor blagohotne udeležbe domačega pevskega društva, od katerega pričakuje, da mu prošnje ne odreče. Saj vsikdar, ko se je obrnila podružnica do narodnih pevcev, se je odzvala „Velesila“ vedno zadovoljno in v prepričanju, da se zbira rodoljubna množica tamkaj najraje in najmno goštevilineje, kjer zadone krepki glasovi škedenjskih slavcev. Vendar, da bo zabava vsestransko tem živahnejša, priksrbi naš odbor podružničnim prijateljem še poseben užitek z onim, o čemer je uverjen, da posebno ugađa prijaznim vaščanom, to je s čvrsto četo mladih godcev, ki so vsled truda in požrtvovalnosti svojega vrliga voditelja, g. Fiege, ponos vsej vasi.

Ker bo vstopnina zelo skromna — samo 20 st. — in je čisti dobiček namenjen za neodoljive potrebščine otroškega vrtca, vabi podružnica vse svoje naklonce na to narodno svečanost. S posebnim prošnjo pa se obrača zlasti do darežljivih rodoljubov, katerim je na srcu dobrobit otroškega vrtca, da nam, kakor vedno tudi v tej priliki prihitite na pomoč ter podare po svojih močeh karkolisbodi za kolo sreče.

I Vsedijaški cvetlični dan v Trstu. V smislu sklepa vsega slovenskega dijaštva brez razlike struj, zbranega na svojem shodu na Dunaju, priredi slov. akad. fer. društvo „Balkan“ v Trstu v jeseni cvetlični dan pod gorjnim imenom, čigar materialni uspeh je namenjen podpornim ustanovam slovenskega dijaštva. Da se odpravi grozna beda, ki hoče uničiti slovenskemu dijaštvu še tisto mizerno existenco, ki jo ima, je prisljono poseči slovensko dijaštvo po vseh sredstvih samoohranitve! Zato upamo, da ne odreče slovenska javnost tej nad vse potrební in koristni akciji upravičenosti in podpore. — „Dijaštvo sebi!“

Za odbor:

Franjo Peric Anton Zobec
tč. podpredsednik tč. tajnik

Vložitev napovedi glede osebne dohodnine in rentnega davka. Kakor znano, se je rok za vložitev napovedi glede osebne dohodnine in rentnega davka za leto 1913.

ponovno podaljšal, poslednjič do 31. julija, in poteče s tem dnevom. Davčnim oblastim se je ukazalo, da napovedne obrazce nemudoma dostavijo strankam in so pri sestavi njih davčnih napovedi, katere vložijo lahko tudi pred 31. julijem, merodajne določbe veljavnega zakona.

Radi zapoznele dobe ni izključeno, da se marsikatera določitev davka ne izvrši pred koncem leta, posebno ker preložitve napovednega roka ne sme biti v škodo temeljitosti del dotičnih organov.

Kakor se je moral s 1. junijem t. l. zapadli prvi obrok osebne dohodnine v smislu § 5. postavbe z dne 9. marca l. 1870. drž. zak. št. 23 po predpisu lanskega leta vplačati, morajo davkoplačevalci, katerim se plačilni nalogi ne bodo mogli dostaviti pred koncem novembra poravnati tudi drugi obrok po predpisu lanskega leta.

Posiljanje na Balkan. Glasom brzojavnega naznanila trgovskega ministrstva dopuščajo se temeljne obvestila srbske poštne uprave v Skopje in ostale po srbski armadi zasedene, prejel turške kraje, tačas edino le navadne pisemsko-poštne posiljanje.

Podružnica CMD šte. VI. za l. mestni okraj Sv. Vid. priredi v soboto, dne 5. julija, v proslavo praznika sv. Cirila in Metoda domačo zabavo v društveni gostilni „alla nuova Stazione“ v ul. Lazareto vecchio št. 31. Na sporedu je šaljiva pošta, srečolov, cvetlični večer itd. Začetek ob 8 zvečer. Zabava bo trajala do 2. popoldni. Vstop prost.

Tržaška mala kronika.

Trst 27. junija.

Avtomobil povozil dečka. Danes ob petih popoldne je vozil neki mestni avtomobil skozi Barkovlje. Ko je prišel pred barkovljanski „Narodni dom“, je zadel v 11 letnega Dominika Šverca in ga podrl z vso silo na tla. Ubogi deček si je razbil lobanjo in zadobil tudi več drugih poškodb na telesu. Dečka so takoj odpeljali z istim avtomobilom v bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč.

Sofer je bil po zaslišanju na ukaz preiskovalnega sodnika dr. Janchi, aretiran in odpeljan v zapor.

Italijanski parnik „Toscana“ pogreznil neko jadrenico v morje. Danes ob štirih popoldne je v bližini svetilnika italijanski parnik „Toscana“ trčil z neko jadrenico in jo pogreznil v morje. Na jadrenici je bilo pet oseb, katere je rešilo moštvo parnika „Arsa“. Jadrenica je bila obložena z peskom.

Tatovi v avtomobilu. Več tržaških tatov, najboljših svoje vrste, se je te dni odpravljalo z avtomobilom v Ajdovščino, kjer so izvršili več tatvin. Enega se je posrečilo aretirati in je bil to neki Cesare Cossutta, ki šteje med najnevarnejše tržaške tatove.

„Kaj ljubezen stri“. Na Greti v hiši št. 324 stanujoči železničar Josip Simič je že dalje časa sem sumil, da mu neko doma hodi v zelje. In bil je ta sum upravičen, kajti prepiral se je, da ima njegova žena Franca ljubezensko razmerje z oglašarjem Francom Polencičem, ki je doma iz Dolenje pri Krmini in je stanoval v isti hiši kot Simič. Seveda Simiču ni bilo nikakor prav, da bi redil tuje gozde v svojem zeleniku, in je zato povedal svoji ljubi ženi precej odločno svoje mnenje. Nekateri pravijo, da je bilo tisto, kar je sledilo besedam trje nego besede same in da se je tudi Franca poznalo. Koliko je bil Polencič deležen Simičevega ljubeznivega pogovora, ni znano, toda kako „trda“ je pa menda vendarle le „padla“, kajti včeraj je Polencič zaklical Simiču s ceste skozi okno, naj le pride dol, da ga zakolje. Ker se pa Simiču nikakor ni dalo igrati uloge živalce, na kateri bi Polencič polizkušal svoje mesarske zmožnosti, in ker je Polencič že prej tudi Simičevi sestri, ki ga je ozmerjala zaradi njegovega razmerja s svakinjo, poskušal na precej mesarski način zavezati jezike, so celo stvar naznanili policiji, ki je Polenciču nakazala za nekaj časa drugo stanovanje, v ul. Tigor, kjer bo imel časa premišljevat, da ni dobro hoditi v tuje zelje in igrati mesarja, če je človek oglašar.

Renjokolski svinjar. Na podlagi raznih ovadbe je bil včeraj popoldne aretiran 56 letni brivec Alojzij Lanziano, rodom Benečan, stanujoč v ul. Montecchi št. 6, ker je uganjal razne nesramnosti z deklicami stariimi izpod 10 let.

Sumljiva stvar. Aretiran je bil včeraj neki Francoz po imenu Uissier, ki je stanoval na Salita Greta št. 12 in sicer na ovadbo reškega lekarnarja Rosenkarta, češ da ga je opeharil za 3000 K, ki mu jih je posodil, ker se je Tessier izdajal za zastopnika nekega francoskega konsorcija, ki ba je name-rava uvesti redne avtomobilske vožnje po hrvaškem Primorju. Prav tako je ovadila Tessiera neka gospa Rakova iz Sušaka, češ da jo je ogoljufal za 2000 K. Aretirani Tessier je odločno tajil in je celo pokazal dokumente, da je šlo v resnici za uvedbo onih avtomobilskih voženj in da je vložil tudi to-

zadavne vloge na ogrsko ministrstvo. Ker ni bilo pravih dokazov proti njemu in ker so i ovaditelji i ovajenec inozemci, je policija izpustila Tessiera na svobodo in spise odstopila državnemu pravdnstvu.

Društvene vesti.

Ustanovni občni zbor pevskega društva „Kolo“ se vrši danes zvečer ob 8.30, v prostorih Trg. izobr. društva, ul. sv. Frančiška št. 21.

Vablmo vnovič vse prijatelje društva, pred vsem blivše podporne ude, da se odzovejo polnoštevilo. — Pripravljalni odbor.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.

V nedeljo, 29. t. m. se vrši III. zlet Tržaške sokolske, pri katerem naj naše društvo ne zaostaja za drugimi tudi z ozir na udeležbo v kroju. Vsak brat, ki ima kroj, naj se udeleži zleta v kroju. Kroj prinesite v telovadnico, kjer bo pripravljen prostor, da se vsako lahko preobleče.

Naše društvo odhaja na Opčine v dveh skupinah. Zjutraj ob 7.15 z električno železnico — opoldne ob 2 z električno železnico.

Za vse brate, ki se udeležijo zleta v kroju, je obvezna udeležba izpreveda, prinese si seboj člansko legitimacijo.

Odbor.

Nar. del. organizacija.

Podružnica NDO v Ajdovščini priredi jutri, v nedeljo, ob 2 popoldne občni zbor. Po občnem zboru se vrši javni shod. Poročevalec strokovni tajnik Mrak iz Trsta.

DAROVIL.

Za tržaški sokolski paviljon na Opčinah so darovali: družina Brišek pisemski papir, 1 spominsko knjigo Trsta, 2 sokolski zaponki, gosp. ravnatelj Skorkovsky K 10, gosp. Melhior Obersnu velik zavitek biškotov.

— G. Ivanka E. Gregorič je podarila škedenjski podružnici CMD lepo „Kolo sreče“. Hvala za to darilo zlasti zato, ker ga podružnica doslej ni imela in si ga je morala vselej nabaviti napram odškodnini. — G. Marija Sanci Cackova je darovala 2 K, ker se ni udeležila veselice na Sabatnjaku. Hvala!

Vesti iz Goriške.

V Skrljevem v Zgodovinskih Brdih se je vršila v nedeljo, dne 22. tm. veselica tamošnjega kmetskega izobr. društva. Predvsem gre vsa pohvala tamošnjemu g. učitelju Milanu Vrezecu, da je društvo zbudilo in ga pripravilo do dela! Skrljevo leži tik ob italijanski meji in je obstoj tega društva neobhodno potreben, posebno če se pogledamo, kako se sosedne vasi polagoma sicer, toda gotovo asimilirajo italijanskemu narodu.

Vesela sama je uspela izborna in gre vsa pohvala vrlim kmetskim fantom za njihovo sigurni nastop na odru — g. učitelju pa za izvežbanje. Tudi orkester iz Biljane je pod vodstvom g. I. Kozlicu izborna rešil svojo nalogo. Koncem sporeda je nastopil g. Viljem Stilloj iz Dobrovega in je v krepkih besedah na kratko obrazložil pomen tega društva za Skrljevo in apeliral na navzoče, v obilnem številu zbrano občinstvo, naj čuva na braniku naše rodne zemlje, in naj ljubi svoj materin jezik! Občinstvo je navdušeno pritrdjevalo.

Tudi gmotni uspeh je bil, upamo, nad vse dovoljen in želimo vzbujajočemu se društvu trajen obstanek v boljšo bodočnost našega zatiranega naroda!

Posebni vlak v Divačo 6. julija t. — Povodom jamske veselice, ki se bo vršila v Škocijanu 6. julija t. l. bo vozil na ta dan

Poslano*)

V slučajih ledvičnih in senčnih boleznih je prepovedano uživati take jedi in pijače, ki vsebujejo dražila in močne dišave. V takih boleznih morajo uživati bolniki v prvi vrsti mleko. Posebno priporočljiva se je izkazala uporaba „KUFKE“ z mlekom, ki tvori lahko prebavno in okusno jed. Z receptno knjigo „KUFKE“ se lahko pripravi najrazličnejše in redilne jedi.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu zakon velevala.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Na javni dražbi, ki se bo vršila danes v soboto 28. tm. od 9—11 predp.

Chiffoniers z ogledalom in brez tega, umivalniki za 2 osebi, nočno omarico, divan, postelje vzmeti in volneni posteljniki, slike, živalni stroj „Adria“ lesene stolce, srajce in drugo rabljeno žensko perilo.

Da, to imajo dekleta tako rada

„BERSON“ kvalitetna znamka med podpetniki!
Zahtevajte od svojega čevljarja izrecno „BERSON“!

Berson-Werke, Dunaj VI/2.

... NARODNA POSOJILNICA IN HRANILNICA V TRSTU ...

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

NOVA ULICA ŠT. 13, II. NADSTROPJE

sprejema in obrestuje **vloge na knjižice po 4¹/₂—4³/₄—5⁰/₁₀**

Daje posojila na menjice in vrednote na mesečna ali tedenska odplačila.

Eskomptuje trgovske menjice. Prodaja sračke na mesečne obroke.

POSOJILA

dovoljuje svojim členom življenjskega odredka in sicer: aktivnim uradnikom vseh kategorij, profesorjem, učiteljem itd., katerih neobremenjena služnina znaša najmanjše kron 2300.—, kakor tudi penzionistom s pokojnino najmanjše letno kron 1400.— proti zadržanju na služnino, oz. pokojnino in proti primernemu poročstvu pod najugodnejšimi pogoji na 5—30 letno amortizacijsko dobo

„SLAVIJA“

vzajemno - zavarovalna banka v Pragi, katere generalni zastop v Ljubljani, Gosposka ulica 12, daje nemudoma in b. brezplačno podrobna pojasnila.

Krojačnica Vek. Terzo

Trst, ulica Fonderia šte. 4, I. n.

Priporoča se c. občinstvu za vsakovrstna dela. Solidna postrežba po najnižjih cenah in najnovejšem kroju. Bogata izbira najnovejših angleških vzorcev.

SVOJI K SVOJIM!

„Slavija“

vzaj. zavarov. banka v Pragi

Rezervni fond K 53.758.285-24.

Izplačane odškodnine in kapitalje Kron 115.390.603-61.

Dividend se je doslej izpl. K 2.588.081-85.

Po velikosti druga vzajemna zavar. naše države z vseskozi slov.-narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavar. na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili. Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Zavaruje tudi proti vltomu. Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občn-koristne namene.

Glavni zastopnik v Trstu

V. CEGNAR, ulica Caserma 12,

TELEFON št. 21-47.

Solicitatorja

praktičnega v zemljeknjižnih zadevah ter stenografa- strojepisca

večnega slovenskega in nemškega jezika sprejme odvetniška pisarna dr. Mateja Pretnerja in dr. Frana Brničiča v Trstu

ulica Nuova 13/II.

Vstop in plača po dogovoru.

Alojzij Povh
slovenski

urar in zlatar

V TRSTU

ulica del Rivo št. 26

(na trgu pri Sv. Jakobu)

Odlikovana pekarna in slaščičarna Vinko Skerk - Trst

Trikrat na dan svež kruh. Prodaja vsakovrstnih biškotov, posebno za čaj in bonbonov. Sprejema naročila vsakovrstnih tort, krokanov in vse predmete za peči. Naj-finejša moka iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Fina inozemska vina in likerji v steklenicah. Brezplačna postrežba na dom. Kruh in slaščice se izdelujejo s higijeničnim električnim strojem.

Trgovci, peki! Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Narodnjaki, naročajte pri domači tordki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. - Priporočam se vdan J. J. SUBAN, Trst, G. Vasari 10.

posebni vlak iz Trsta drž. žel. v Divačo in sicer ob 9:48 dopoldne in pride v Divačo ob 11:06 dopoldne.

Za ta posebni vlak se bodo izdajali za nedeljske vlake št. 222/322 veljavni znižani povratni vozni listki na Rodik in Divačo pod pogojem povratka v Trst izključno z vlakom št. 321/221 (iz Divače ob 8:5 zvečer, prihod v Trst ob 9:41). Kdor se pelje z nedeljskim in prazniškim vlakom iz Divače v Trst namreč s kakim drugim vlakom, mu izgubi kupljeni povratni listek na povratek popolnoma svojo veljavo. Doplačilo na podlagi teh povratnih listkov za rabo drugih vlakov ni dopustno in se morajo v tem slučaju kupiti od povratne postaje novi listki.

Kolesarsko društvo „Danica“ v Gorici priredi prenosno slavnost in tombolo na dan 20. julija t. l. s še obširnejšim programom, ter društveno cestno dirko Renk-Gorica in prikratk cestno dirko ženskega oddelka Miren-Gorica.

Iz Nabrežine. Odbor podružnice CMD v Nabrežini si šteje v prijetno dolžnost se najpristnejše zahvaliti pevskega društva „Danica“ iz Kontovelja in „Skali“ iz Sv. Križa ter pevskega odseku „Javne ljudske knjižnice“ v Nabrežini za blagohotno sodelovanje pri CM veselici v Nabrežini dne 15. junija t. l. Odbor se dalje zahvaljuje g. Marku Cahariji in nabrežinski občini za brezplačno prepustitev iesa za ograjo in druge naprave na veselici prostoru in sploh vsem, ki so na katerikoli način pripomogli, da je CM veselice uspela v moralnem, kakor tudi materialnem oziru dokaj dobro.

Za Ciril-Metodov paviljon so darovali: ga. Andre torto; ga. Boschetti torto; ga. Gruden sladkor in kavo; gg. Tine Radovič steklenico tropinovca; Ant. Radovič dve steklenici belega vina, M. Caharija dve botlički prosekarja; Nemec sladkor, cvetice; gga. Dougan torto, Lisec kavo, Nedič pecivo in liker, Bazek dve steklenici likerja; gg. Kolar biškote in liker, Ivan Caharija dve botlički refoška in tropinovca. Josip Caharija salan in tropinovca, Silvester Caharija dve steklenici likerja, ga. Gostiša steklenico malinovca in limonovca; gca. Lesjak botličko likerja; gg. Dežman liker, pecivo, A. Tance pecivo gga. Kafol torto, Logar torto, g. Korak dva soda pive po 50 l, g. Tomžič 3 K; g. Terezija Pertot 2 K; g. Ivan Pertot 2 K. Srčna hvala!

Vesti iz Istre.

Izobraževalno olepševalno društvo „Slavnik“ v Klancu priredi dne 6. julija t. l. društveni ples na planem. Pri plesu bo svirala sokolska godba iz Herpelj. Ker je železnica postaja Herpelje-Kozina v precejšnji bližini in zveza vlakov jako pripravljena, opozarjamo izletnike iz mesta in okolice, da nas obiščejo ta dan.

Iz Klanca. V letošnji 120. števil. „Edinosti“ je hotel neki X javnosti natvesti, da je nekaj belo, kar je v resnici črno. Gre namreč za tiskajšnje občinske razmere. V dopisu v „Slov. Naroda“ št. 111. so se te razmere pokazale v pravi luči. Pred to lučjo pa se dopisnik v „Edinosti“ tako blešči, da se skuša zaviti v prosta zavijanja in podtikanja, povezana s frazami dvomljivega okusa. (Dopis „iz Klanca“ v št. 158.) Ker dopisnik javno kaže name, sem prisiljen odgovoriti.

V „Slov. Narodu“ št. 111. se je dopisnik „zagнал“ v odločujoče činitele in konstatiral le suha dejstva glede župana in tajnika. Prav iz te konstatacije pa je jasno razvidno, kaj mu ne ugaja, kakor tudi, kdo in proti kakšnim sklepom nima pisati rekurzov.

Primeri s srednjeveškim valptom je kaj — duhovita! Ako sam bil jaz valpet, t. j. sirov priganjač; ako sem komandiral, postaviljal odbornike, itd., potem sem moral vse to počenjati ali po nalogu tedanjega župana g. Iv. Metlika, ali pa svojevolično, za svoj žep: V prvem slučaju bi bil g. Metlika prav tako srednjeveški — tiran, v drugem pa bi bil — igral kaj klaverno ulogo!

Naj se g. Metlika torej som pogovori v tej zadevi s prebrisanim dopisnikom.

Tako je tudi zavijanje o plači. Dopisniku je znano, da se je bila ob koncu mojega „komandiranja“ povišala plača na mesečnih K 100 in da je bila to plača za dve osebi. Znano mu je tudi, da sem pri razpravi o službeni pragmatiki ravno jaz zahteval višjo plačo za bodočega tajnika, in da so le valed tega, ker moj predlog ni bil sprejet, ostale potnine in dnevnice tako visoke na papirju. Seveda, kdor hoče zavijati, se ne more držati resnice; zato se tudi ni čuditi, če mi tak človek podtika zavisti!

Dopisnik me opominja: „Z lažmi se nikomur ne izpodkopljate časti“. Evo dokaza: O priliki volitve obč. odbora dne 9. novembra 1911. se je vsililo volilcem listke, na katerih ni bilo mojega imena. Ko so ljudje to opazili, so črtali kandidata iz njihove vasi in volili — mene. Vsled dopisniku dobro znanega pogoja je bila volitev II. razreda, (v katerem sem bil izvoljen jaz), razveljavljena. Dne 15. junija l. 1912. je bila nova volitev. In, glej čuda! Vs glasovi, do enega, so bili zopet črna! Pa res: z lažmi se nikomur ne izpodkopljate časti!

Radi doslednosti priznam rad, da „Edinosti“ ni pisala o „generalu brez armade“, (pisal je drug dnevnik, kar pa je za „general“ menda isto), pač pa je pisala o ne-

kem pismu, s katerim se je osmešil tisti, ki si ga je djal — za klobuk.

Obžalujem končno tudi jaz, da se mi je bavit s takim „materijalom“, zato sklepam z izjavo:

1. V dopisu „Slov. Naroda“ št. 111. navedena fakta ostanejo pribita, dokler se ne ovržejo z dokazi.

2. Ako mi dopisnik ne dokaže, kar mi podtika v dopisu v „Edinosti“ št. 158, je nesramen lažnik!

M. Žagar
obč. odbornik.

JUTRI, dne 29. t. m. se vrši III. zlet „Tržaške sokolske župe“ na Opčinah. — Telovadba, ljudska veselica, dve godbi.

Kupite vstopnice v predprodaji!

Listnica uredništva.

G. Josip Benčič, ogibalni čuvaj, št. pri Gorici: Potrjujemo Vam, da niste v nikaki zvezi z dopisom iz Gorice. Kakšno moč ima „šulferaja“, priobčenem v 165. št. „Edinosti“ z dne 16. t. m.

Mali oglasi

Odda se soha enemu ali dvema mladeničema. Ulica Ponziara 63, IV. n. (zraven pošte) pri sv. Jakobu. 1405

Višji gimnazijec iz Kranjake, odličnjak, razume precej francoščine in italijanščine, želi dobiti za dobo počitnice primerne službe. Ponudbe pod „Dijak 1402“ na Inzeratni oddelku Edinosti. 1402

Soba lepa, zračna, meblirana, se odda pri slovenski družini. Vetta, Škorklja 789. (1407)

Išče se pridna in priprosta prodajalka večja tudi laščine za mlekarstvo. Položiti je kavcijo. Zeloga mleka, ul. Dom. Rossetti 21. (1406)

A. RIEGER, Trst, Via Barriera v. 33, vrata 13. Damska krojačnica. Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerno.

Anton Turk, edina slovenska žg. njarna in meblirana soba se odda takoj Campo S. Giacomo 5. (Del. kons. društvo). 1396

Spalna soba nova, najmodernejša, izredno trpežna, se prodaja radi odpočivanja. Risorta 7, I. n. 1399

Išče se ne daleč od Trsta, v bližini morske kopelji, soba z dvema posteljama in s hrano. Ponudbe pod „Snaga 898“ na in. oddelku Edinosti. 1477

Vajence kovače, mehanike s plačo, išče tovarna za rouleauze. Inženir Lodovico Fischer, Trst—Rojan, ulica dei Moreri 72. (1384)

Hiša skoro nova s 5 prostori, 400 klastrov zemljišča, 2 vodnjaka, 5 minut od žel. postaje Vrdela, prodaja se za 18.000 na račun 10.000 kron. Naslov pri Edinosti pod št. 1301. 1301

Fotograf Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10; Gorica, Gosposka ulica 7. 4444

Priporoč se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel „Pri zlatem Jeleni“ v Gorici. Cene zmerno. 1252

Mizarska delavnica motor, stroji in žaga Stavba 42 metrov dolga, 12 oziroma 18 metrov široka ter vrt, ob morju, blizu železniške postaje. Kupilo se je za 35.000 kron, prodaja se pa radi družinskih razmer za 25.000 kron. Pripravno tudi za lesno trgovino. Tričetrt ure od Trsta. Pojasnila v kavarni Londra. (1399)

Gospodarska zadruga pri Sv. Antonu reg. zadruga z omejenim poroštvom vabi na redni

občni zbor ki se vrši

v nedeljo, 29. junija 1913 ob 5 popoldne v zadruginih prostorih pri Turkib.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnstva in nadzorstva.
2. Odbritev računov za leto 1912.
3. Odbritev računov za leto 1913 do 29. junija t. l.
4. Sklepanje o razpustu zadruge potom likvidacije.
5. Slučajnosti.

SV. ANTON, 21. junija 1913.
Na polnoštevilno udeležbo uljudno vabi

Načelnstvo in nadzorstvo.

UMETNI ZOBJE Piombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Zahvala.

Podpisana se tem potom najiskreneje zahvaljuje vsem sorodnikom, prijateljem in znancom ter vsem onim, ki so počastili zadnji spomin našega nepozabnega sina, soproga in brata

ANTONA KREČIČ.

Posebna hvala darovateljem in nositeljem vencev in krste, ž. duhovščini, slavn. pevskega društva „Adrija“ za pretresljive žalostinke. Hvala vsem onim, ki so pokojnika v njegovi težki bolezni obiskovali, podpirali in tešili ter konečno vsem, ki so pripomogli, da se je pogreb pokojnika tako lepo izvršil.

BARKOVLJE, 27. junija 1913.

Družina Krečič.

ZAHVALA.

Najtoplejšo zahvalo izreka blagim osebam za izraženo sožalje in zadnjo čast nepozabnemu soprogu

JOSIPU.

Prosek, 26. jun. 1913. Pavlina Kuček.

Inteligenten in učen, priden in pošten državni uradnik v pokoji, popolnoma vešč arabsko-hrvaškega jezika v govoru in pisavi, tudi cirilice, išče službo kot dopisnik, knjigovodja ali slično v Trstu ali zunaj Trsta. Govori in piše tudi laški, nemški in angleški. Ne zahteva velike plače. V Trstu prevzame tudi polredno službo, ali službo na ure. Ima dobra spravevala in reference. Prijazne ponudbe pod „Uradnik v pokoji št. v. 1422“. Naslov pove Inzeratni oddelku Edinosti pod isto številko. 1422

Partija šivalnih strojev, kupljenih na dražbi, cene izredno nizke. Šti i predali, miza za pokriti, rabijo za šivanje in vezanje. — K 160 —, drugi navadni 110 — in 64 — za vsak stroj. — Triletna garancija. Ul. Caterina 7, veža. 1387

URADNIKOM

aktivnim vseh kategorij, profesorjem in učiteljem, katerih neobremenjena služnina znaša najmanj K 2300 — na leto, dalje penzionistom, ki imajo vsaj kron 1400 — pokojnine, dovoljuje posojila na podlagi življenjskega zavarovanja, proti zaznambi na služnino, oziroma pokojnino na prvem mestu in proti primernemu poroštvu pod najugodnejšimi pogoji na 5—30 letno amortizacijsko dobo

„Slavija“

vzajemno-zavarovalna banka v Pragi. — Podrobna pojasnila daje brezplačno „Generalni zastop banke „Slavija“ v Ljubljani.

HELVETIA

Velika zaloga gramofonov

Trst, — ulica Barriera vecchia 19.

Vedno v zalogi velika izbor slovenskih in hrvaških plošč od kron 250 naprej. Vedno nove plošče najboljših vrste. Gramofoni na obroke.

Proda se

pod zelo ugodnimi pogoji

1. **veleposrestvo** pri Litiji (z graščino in gospodarskim poslopljem), nad 270 oralov, lahko tudi več posestnikov skupaj.

2. **ново zidana prtilična hiša** v Rudniku pri Ljubljani, nekaj sveta zraven, za eno družino.

3. **dve enonadstropni hiši** na Selu pri Ljubljani, v katerih bližini se zida nova šola.

Povsod je potrebna v primeri z vrednostjo le prav mala glavica: ad 1. 30.000 K, ad 2. 2000 K, ad 3. 20.000 kron. S posestvom ad 1. je združena pravica lastnega lova, prijetno letovišče.

Pojasnila potom posredovalne pisarne Valentin Accetto, Ljubljana, Kolodvorska ulica 8.

LETOVIŠČE

Bohinjska Bistrica
Bohinjsko Jezero

v Triglavskem pogorju, na progi drž. železnice Jesenice—Trst, 3 ure oddaljen od Trsta; alpska klima, izborna voda, stanovanja v gostilnah, vilah in priv. hišah. Ugodne železniške zveze za izlete, gorske ture. Zmerne cene. Informacije in prospekti brezplačno. Prometno društvo v Boh. Bistrici.

tržaška prodajalna obuval

ULICA GIOSUÈ CARDUCCI ŠT. 21

Razn. različnih izborov najfiniših moških in ženskih obuval po najnižjih cenah se prodajajo tudi po izrednih cenah:

Usnje Boxcaif s trakovi . . . po K 10 —

Usnje Boxcaif z elastiko . . . po K 10 —

Usnje Boxcaif ohlila Derby . . . po K 10 50

Usnje Boxcaif z zaponami Triumph po K 10 50

Šraki za dečke 1 K manj. — Vsakov. blago l. vrste

Oblike moderne. — Delo zelo trpežno.

Matija Bulić

priporoča cenj. občinstvu svojo gostilno „Ai buoni amici“

v Trstu, ulica Belvedere št. 39, točilnico vina in piva

z raznimi mrzlimi jedili v Trstu, v ulici Benvenuto Cellini št. 1

gostilno „Al buon Almissan“ v Rojanu, ul. Montorsino 3,

točilnico vina v Barkovljah (Bovedo), ul. Perarolo št. 342

(hiša Ščuka). Toči se prvovrstno dalmatinsko črno, belo in opolo vino iz Omiša ter pivo.

Ulica Arcata št. 1.

LETNA SEZONA!

TVRDKA

Vittorio Piscur, Trst

opozarja vse svoje cenjene odjemalce, da je sprejela veliko pošil atev narejenih oblek za moške in dečke v najnovejših barvah in da jih bo prodajala ob tej priliki po tako nizkih cenah, kakor jih še ni bilo v Trstu. — Oglejte si veliko skladišče, ne da bi morali kaj kupiti. NB. Priporoča se, da trgovine ne zamenjate z drugimi, kar bi bilo v vašo škodo.

Polje gostilne „Albanico Usarato“

Novo pogrebno podjetje, Trst

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (TELEFON št. 14-02.)

Prevoz mrličev na vse kraje

Zastopstvo s prodajo pogrebnih predmetov: J. MRZEK, Opčino št. 170; T. VITEZ v Nabrežini na trgu pri cerkvi; A. JAMSEK, pri Orehu (Noghero); F. BRNETIO v Škodnju. Zaloga pristnih voščenihih sveč lastnega izdelka.

Podjetje bogato preskrbljeno z najnovejšo opremo. Vozovi za veličastne sprejeme z bogato opremo in od najenostavnejših do najbolj luksuznih. Krasna izbira vencev iz umetnega. cvetja, biserov, kovine in porcelana, krste iz kovine in raznovrstne iz lesa, pajčolani, obleke, obuvala itd. — Za poročence, birmance in druge svečanosti bogata izbira raznovrstnih, vencev in cvetličnih voščenihih in barvanih. — Vsi predmeti so stalno na razpolago. Stalne cene brez konkurence postrežba točna. Nočna naročila se sprejemajo v lastnih prostorih zaloge podjetja ul. Tesa št. 31. telefon 1402. Družabnik in upravitelj M. ŠTIBILJ